

O B S A H

PRIPOMÍNAME SI...	
▪ Karol Kuzmány	1
▪ George Bernard Shaw	3
▪ Z regionálnej kartotéky: Alfonz Talamon	5
INFORMUJEME...	
▪ Nové logo Galantskej knižnice	5
▪ Národná knižnica Litvy	6
▪ Wikipedia-encyklopédia s otvoreným obsahom...	9
▪ Medzinárodná konferencia v Lučenci a v Salgótarjáne	11
Z NAŠICH KNIŽNÍC...	
▪ Kultúrne podujatia v Galantskej knižnici	13
▪ Rok 2005 v Mestskej knižnici v Seredi	15
ZAÚJÍMAVOSTI...	
▪ Našli rukopis Byronovej básne	16
▪ Objavili list kapitána Cooka	16
▪ Hitlerova kniha vyvoláva rozruch	17
BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ...	
▪ Významné výročia v 2. polroku 2006	17
▪ Edičná činnosť Galantskej knižnice v r. 2006	20

PRIPOMÍNAME SI ...

Karol Kuzmány

Karol Kuzmány (*16. november 1806, Brezno - † 14. august 1866, Štubnianske Teplice, teraz Trenčianske Teplice) bol významný slovenský spisovateľ, novinár a estetik, priekopník slovenskej prekladovej literatúry, spoluzakladateľ a v rokoch 1863 - 1866 podpredseda Matice slovenskej.

Životopis

Bol synom literárne činného evanjelického farára Jána Kuzmányho. Vzdelanie začal získavať v rodisku, na gymnaziálnych štúdiách v Dobšinej a v Gemeri si osvojil aj znalosť latinčiny, gréčtiny a maďarčiny. V roku 1822 prišiel do Bratislavy na lýceum, a jeho pobyt tu ho posilnil v národnom povedomí a rozšíril jeho znalosti o minulosti a prítomnosti slovanských národov. Už tu bol ovplyvnený učením Jána Kollára o slovanskej vzájomnosti. Ako vychovávateľ v rodine Jána Prónay v novohradskom Romháni sa naučil po francúzsky. Tieto znalosti využil aj v Hronke, kde sa častejšie odvolával na francúzsku literatúru.

Roku 1828 odchádza na univerzitu do nemeckej Jeny, kde vtedy študovalo veľa Slovákov. Tu mal na neho najväčší vplyv profesor filozofie Jakub Fridrich Fries, ktorého názory nachádzame aj v Kuzmányho neskorších estetických štúdiách (*O kráse*), ako aj profesor histórie Heinrich Luden. Ako väčšina štúrovcov aj on prijíma Heglove filozofické názory a odmieta kantovskú filozofiu. Po návrate z Nemecka sa stal profesorom kežmarského gymnázia a vedúcim spolku slovenských študentov. Po roku 1832 pôsobil ako farár v Banskej Bystrici, kde začal v roku 1836 vydávať Hronku. Ona mala tiež čeliť rozkolísanosti v oblasti spisovného jazyka a upevňovať pozície spisovnej češtiny aj na Slovensku. Preto sa Kuzmány vzdal spolupráce s vydavateľmi literárneho almanachu Zora, ktorý prinášal príspevky v bernolákovskej slovenčine, hoci sám prispel do jej prvého zväzku. Kuzmány Hronku, ktorá vychádzala tri razy do roka, začal vydávať bez akýchkoľvek redaktorských skúseností.

Tvorba

Kuzmányho literárna tvorba členená na prózu, poéziu i literárnu estetiku, ako aj na vydávanie literárneho časopisu, spadá do rokov jeho mladosti. Písal reflexívne a vlastenecké básne, napísal spoločenský román v listoch pod názvom **Ladislav**, idylický epos **Běla** a estetickú rozpravu **O kráse**. Svojim literárnym časopisom Hronka rozvíjal aj kultúrny život stredného Slovenska, ktorý upadol po zániku "Učenej spoločnosti banského okolia". V dobe bachovského absolutizmu, keď okrem iného zastával aj funkciu univerzitného profesora teológie a neskôr superintendanta (biskupa) autonómnej evanjelickej cirkvi, tak ako aj v šesťdesiatych rokoch, keď bol podpredsedom Matice slovenskej, písal menej, dokonca sa úplne odmlčal. Tento muž patrí nesporne k najvýznamnejším slovenským osobnostiam 19. storočia. Dokázal to nielen ako znalec literatúry, ale aj ako talentovaný básnik, estetik i ako schopný organizátor a dobrý novinár.

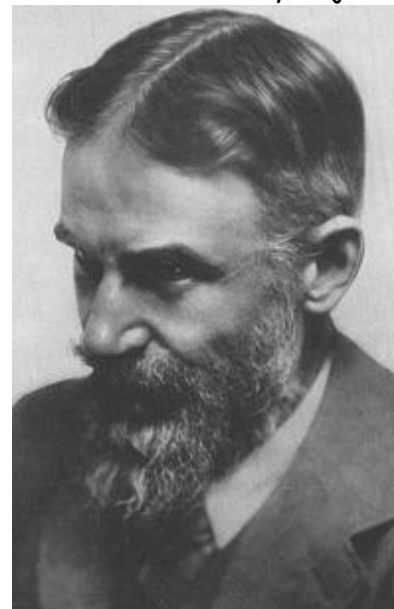
Dielo

- 1934 - *Hrání fantazie*, cyklus 13 sonetov, ktorými sa hlásil ku Kollárovmu dielu
- 1835 - *Modlitby*
- 1835 - *Pod okýnkem*, baladická báseň
- 1835 - *Píseň prostonárodnjá*, báseň
- 1836 - *Běla*, epos
- 1838 - *Lučatinská víla*, balada
- 1838 - *Evanjelický funebrál*
- 1840 - *Život dra Martina Luthera*
- 1842 - *Zpěvník*, je jedným z tvorcov tejto zbierky náboženských piesní (prispeľ 94 piesňami)
- 1845 - *Katechyzmus evanjelický*
- 1856 / 1860 - *Praktische Theologie der evangel. Kirche augsb. Und helvet. Conf.*

George Bernard Shaw

(* 26. júl 1856 Dublin - † 2. november 1950 Ayot St. Lawrence), bol anglický dramatik a esejista írskeho pôvodu a nositeľ Nobelovej ceny za literatúru v roku 1925. Je považovaný za zakladateľa modernej anglickej drámy.

Narodil sa v Dubline v nie veľmi zámožnej rodine. Keď mal asi 20 rokov, prišiel do Londýna a venoval sa žurnalistike. Vzdelanie získal ako samouk hlavne čítaním v knižnici Britského múzea. V 70. rokoch 19. storočia začal pracovať na svojej spisovateľskej kariére. V piatich, nie veľmi úspešných románoch opísal sociálne zábrany a prekážky vo vzťahoch medzi mladými ľuďmi. Prvého úspechu sa dočkal ako hudobný a divadelný kritik v časopisoch *Star* a *Saturday Review*. Uverejňoval kritiky o umeleckých výstavách a divadelných predstaveniach, zaujímal sa o hudbu a koncerty. Aj titulok eseje Dokonalý Wagnerovec prezrádza

jeho hudobné záluby. Potom prešiel k dramatickej tvorbe.

G. B. Shaw je veľmi známy, predovšetkým vďaka svojim aforizmom. Na jeho drámu malo veľký vplyv dielo H. Ibsena. Spočiatku v rokoch 1879-1883 písal satirické romány, ktoré vyšli až v čase, kedy bol uznávaným autorom. Zaujímavá charakteristická črta Shawových vydávaných hier sú zdĺhavé predslovy, ktoré ich sprevádzajú. V týchto esejách písal Shaw viac o zvyčajne sporných názoroch na záležitosti, ktorých sa hry týkali, než o hrách samotných. Niektoré predslovy sú oveľa dlhšie ako samotná hra.

Výroky a aforizmy G.B.Shawa:

- Sloboda znamená zodpovednosť, preto sa jej väčšina ľudí bojí.
- Mladosť je nádherná - nie je väčší zločin, než ničit' ju v det'och.
- Mladosť je taká nádherná vec, že je hriechom márnopatrne ju nechávať iba mladým.
- Nesnažte sa žiť večne. Nepodarí sa vám to.
- Všetky profesie sú sprisaháním proti laickému stavu.
- Prvá láska je trochu bláznovstva a veľa zvedavosti.
- Niet úprimnejšej lásky ako je láska k jedlu.
- Ten kto vie robiť, ten kto nevie vyučuje.
- Demokracia je systém, ktorý zaručuje, že nemáme lepšiu vládu, ako si zaslúžime.
- Je pravda, že peniaze nerobia človeka šťastným. Tým sa však myslia peniaze tých druhých.
- Snaž sa dostať to, čo chceš, ináč budeš nútený mať rád to, čo dostaneš.
- Prelietavosti žien, ktoré milujem, sa vyrovná len pekelná stálosť žien, ktoré milujú mňa.
- Vražda je extrémna forma cenzúry.
- Vo väzení je najnespokojnejší riaditeľ.
- Nevie nič a myslí si, že vie všetko. To jasne ukazuje na politickú kariéru.
- Kto hovorí príliš veľa pravdy, môže si byť katom istý.

Z REGIONÁLNEJ KARTOTÉKY ...

Alfonz Talamon

(14.5.1966 Dunajská Streda-8.9.1996 Galanta)

Spisovateľ. Maturoval roku 1984 na Gymnáziu v vyučovacím jazykom maďarským v Galante. V rokoch 1985-1988 študoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po ukočení základnej vojenskej služby bol redaktorom Szabad Újság. Od roku 1991 spisovateľ na voľnej nohe. Žil s rodičmi v Sládkovičove. Umrel na následky tragickej nehody. V roku 1988 mu udelili cenu Sándora Tsúszóa a v roku 1996 cenu Imre Madácha. Svoje literárne prvotiny uverejnil v časopise Alkotó Ifjúság (Gymnázium maď. Galanta). Literárne sa predstavil v antológii Próbaút. Diela: A képezet szertartásai (1988), Gályák Imbrium tengerén (1992), Az álomkereskedő utazásai (1995), Samuel Borkopf: Barátainnak egy Trianon előtti kocsmából (1998).

Zdroj: Regionálna kartotéka Galantskej knižnice

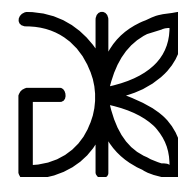
INFORMUJEME...

Nové logo Galantskej knižnice

Galantská knižnica vypísala koncom januára výberové konanie na nové logo knižnice. Napriek tomu, že sme neboli príliš optimistickí, bolo do súťaže zaslaných niekoľko skvelých grafických návrhov, takže sme mali ťažkú úlohu vybrať si z nich ten pravý. Veríme, že sme vybrali ten správny návrh, a že sa čoskoro dostane do povedomia všetkých spoluobčanov a návštevníkov Galantskej knižnice.

Chceli by sme Vám oficiálne predstaviť naše nové logo, ktoré sme začali používať k 1. 4. 2006 a odteraz sa s ním budete stretávať na všetkých úradných dokumentoch Galantskej knižnice.

Zobrazuje:

1. motýľ - niečo krásne, ľahké, pôvabné, symbol iného, pozitívneho sveta
2. GK - skratka názvu knižnice
3. listy - časť stromu - zo stromu (dreva) sa vyrába papier
4. štvorlístok - šťastie

Autorom grafického návrhu je Tomáš Orbán. Je to mladý, sympatický galant'an, študujúci polygrafiu v Bratislave, ktorého prijal Mgr. Š. Polák, riaditeľ Galantskej knižnice, aby mu odovzdal vecnú cenu, poďakoval sa a poprial veľa úspechov v ďalšej etape jeho života.

Na tomto mieste by sme sa chceli poďakovať aj ostatným autorom grafických návrhov na nové logo Galantskej knižnice a zaželať im veľa úspechov v súkromnom i pracovnom živote.

Ešte raz všetkým ĎAKUJEME!

-zf-

Národná knižnica Litvy

V tomto príspevku vám chcem predstaviť Národnú knižnicu Litvy. Krajina a aj knihovnícky systém sú nám napriek blízkosti Slovensku, takmer neznáme. Len veľmi málo obyvateľov Slovenska navštívilo Litvu a o návšteve niektorej z knižníc už ani nehovorím. Mne sa v roku 1997 pošťastilo navštíviť túto krajinu, no bohužiaľ knižnicu sa mi navštíviť nepodarilo.

Nasledujúci príspevok odznel v podaní Redy Senovaitiene pod názvom Medziknižničné služby v Litve na seminári „MVS dnes a zajtra“, ktorá sa konala 14.6.2006 v Slovenskej národnej knižnici v Martine. Príspevok bol skrátený. Úplná verzia pravdepodobne bude uverejnená v časopise Knižnica 7-8/2006.

Litovská národná knižnica Martinasa Mažvidasa vo Vilniuse je hlavnou vedeckou knižnicou Litvy. Plní funkcie parlamentnej knižnice. Fond knižnice obsahuje približne 7 mil. exemplárov - 2 mil. titulov. V roku 2005 knižnicu navštívilo približne 365 tisíc návštevníkov, mala 29 tisíc registrovaných používateľov, realizovali 1,3 mil. výpožičiek. Knižnicu riadi generálny riaditeľ, ktorému pomáhajú 4 námestníci. Štruktúru knižníc tvorí 6 centier, 19 oddelení a 16 čítární. V národnej knižnici pracuje 510 ľudí, z nich je 376 profesionálnych knihovníkov. Knižnica sa podieľa na činnosti celého radu medzinárodných organizácií, napr. IFLA, Konferencia riaditeľov národných knižníc - CDNL a i.

Národná knižnica koordinuje výskumnú a metodickú prácu medzi knižnicami. Všetku svoju činnosť zameriava na rozvoj informačnej spoločnosti. Národná knižnica svojou činnosťou plní prioritnú vládnu úlohu - rozvíjať informačnú spoločnosť, vytvoriť virtuálnu knižnicu.

V roku 2005 knižnica dostala zo štrukturálnych fondov EU približne 4 mil. Euro na projekt „Vytvorenie informačného systému virtuálnych knižníc“. Počas realizácie projektu bude vytvorená banka dát knižníc, archívov, múzeí v číselnom zobrazení, ktorá bude zahŕňať kultúrne dedičstvo v rozsahu približne 3 mil. 605 tisíc číselných strán originálov rukopisov, novín, starých tlačí, letopisov a iných mimoriadne dôležitých dokumentov s historickou hodnotou. Základ projektu bude tvoriť už fungujúci systém LIBIS, ktorý bol vytvorený v r. 1995 s cieľom modernizovať knižničné procesy a zvyšovať kvalitu služieb čitateľom. V súčasnosti tento systém spája 79 vedeckých a verejných knižníc.

LIBIS - Litovský integrovaný systém automatizácie knižníc zabezpečuje úplnú automatizáciu funkcií národnej ale aj regionálnych verejných alebo špeciálnych knižníc. LIBIS má základné moduly: katalogizácia, akvizícia, OPAC - pracovné miesto používateľa, služby čitateľom, medziknižničná výpožičná služba. V roku 1997 bol vytvorený automatizovaný program služieb čitateľom a v roku 2003 automatizovaný program medziknižničnej výpožičnej služby, integrovaný do systému služieb čitateľom. LIBIS modul služieb čitateľom pozostáva z registrácie, výpožičky, kontroly vstupu a výstupu, verejného elektronického katalógu s možnosťou objednávky, štatistiky výpožičiek a registračných údajov, bázy, ktorá zabezpečuje jednotný čitateľský preukaz - „spoločná база dát čitateľov“. Spoločná база poskytuje prístup k aktuálnym informáciám o čitateľovi aj o jeho dlžobách v niektorej knižnici. Jednotný čitateľský preukaz je v platnosti od roku 2003 vo všetkých knižniciach korporatívnej siete. Jednotný čitateľský preukaz získaný v jednej knižnici bude platný aj v ostatných knižniciach LIBIS.

V národnej knižnici Litvy je 8 katalógov - LIBIS súborný katalóg, Elektronický katalóg knižnice, Lístkový katalóg špeciálnych dokumentov, Banka dát národnej bibliografie, Archív bázy bibliografických článkov r. 1994-2002 periodickej tlače Litvy, Bibliografická banka dát oficiálnych dokumentov Európskej únie, Litovský archív elektronických prameňov, Lístkový katalóg národnej knižnice.

MVS v republike

Systém medziknižničnej výpožičnej služby Litvy zodpovedá územno - administratívne rozdeleniu republiky. Všetky knižnice republiky sa môžu zapojiť do MVS. Prácu knižníc organizujú a koordinujú republikové, krajské, okresné a mestské centrá MVS.

V republikových centrách sa dokumenty predovšetkým rozdeľujú podľa tematiky.

Národná knižnica Litvy je jedným z takých centier a získava veľký objem žiadaniek z celej republiky. Väčšina žiadaniek na knihy, ktoré sú zachytené v elektronickom katalógu ide priamo do knižničného skladu. Všetky knižnice Litvy, bez ohľadu na to, v ktorom meste sa nachádzajú, ak majú číslo MVS a prístup na internet - môžu objednať knihy elektronicky (prirodzene, ak je kniha v elektronickom katalógu). Žiadanky prijímajú aj elektronickou poštou - najčastejšie sú to žiadanky na kópie alebo knihy, ktoré ešte nie sú v elektronickom katalógu - niekedy si objednávajú aj cez telefón, fax, klasickú poštu. Objednávky na články elektronických kópií sa skenujú a zasielajú používateľom. Knihy sa požičiavajú na mesiac a počet žiadaniek od jedného používateľa MVS (knižnice) nie je obmedzený. MVS národnej knižnice každý rok uzatvára dohody s krajskými a inými knižnicami, ktoré veľa objednávajú. Raz ročne - na konci roka - vyberajú poplatok za poštovné a kopírovanie. MVS v Litve je organizovaná pomerne dobre, operatívne a efektívne.

Medzinárodná MVS

V litovských knižniciach už dávno nie je pre čitateľov dost' informačných dokumentov, zvlášť pre diplomantov, učiteľov vysokých škôl, vedeckých pracovníkov a iných používateľov. Preto vybavujú žiadanky na dokumenty a kópie aj z iných krajín - predovšetkým zo Škandinávie, Nemecka, Francúzska, Poľska, Ruska, Estónska, Lotyšska. Väčšinu objednávok vybavujú národné a univerzitné knižnice.

Hlavným problémom pri žiadaní dokumentov cez medzinárodnú medziknižničnú výpočičnú službu sú vysoké ceny za služby MMVS. Cena kníh závisí od ich váhy, cena kópií článkov od počtu strán.

Národná knižnica Litvy dostáva nemálo objednávok aj zo zahraničia. V tomto roku dostali 58 žiadaniek, z toho vybavili 48. Požiadavky sú predovšetkým na kópie v anglickom a ruskom jazyku - najmä z oblasti fyziky, geológie, hudby - knihy z oblasti dejín, umenia a tiež židovské knihy.

Pethőová Andrea

WIKIPEDIA - ENCYKLOPÉDIA S OTVORENÝM OBSAHOM PRE VŠETKÝCH

V knihovníctve na Slovensku (a vlastne v celom rezorte kultúry) sme v súčasnosti svedkami katastrofálneho deficitu financií. Zvlášť zle sú na tom verejné knižnice, ktoré majú len veľmi malé možnosti nákupu literatúry.

Veľký nedostatok informácií sa prejavuje okrem iného aj v nedostatku referenčnej literatúry. Práve táto literatúra býva v papierovej podobe zvyčajne veľmi drahá. V prípade dostupnosti internetu v knižnici sa môže riešenie naskytnúť napríklad využívaním internetovej encyklopédie Wikipedia, ktorá je otvorená pre všetkých, voľne dostupná a bezplatná. Táto téma je aktuálna aj preto, že v súčasnosti sa aj menšie verejné knižnice postupne pripájajú na internet a je im teda toto médium k dispozícii.

Wikipedia vznikla začiatkom roku 2001 a bola vytvorená najprv len v angličtine. Postupne sa však začali pridávať ďalšie jazykové mutácie a dnes sú vo Wikipedii príspevky v 194 jazykoch (stav začiatkom septembra 2004). Je to otvorená encyklopédia založená na princípe open source, čo znamená, že jej obsah je vytváraný dobrovoľníkmi kolektívne po celom svete a je voľne šíriteľný. To isté platí aj o zmene obsahu hesiel v encyklopédii. Názov Wikipedia vznikol zložením slov wiki a encyclopedia. Slovo wiki predstavuje web stránku alebo iný hypertext, ktorý umožňuje editáciu a pridanie obsahu používateľovi - zároveň však umožňuje pridávať obsah aj iným - komukoľvek.

Cieľom projektu je vytvoriť maximálne rozsiahlu globálnu encyklopédiu s voľne šíriteľným obsahom, zároveň však dosiahnuť maximálnu informačnú hodnovernosť. Obsah wikipédie sa riadi pravidlami GNU Free Documentation License, čo znamená, že môže byť voľne používaný, ďalej šírený, upravovaný a kopírovaný - za predpokladu dodržania tejto licencie všetkými. Napriek voľnosti však existuje aj niekoľko zásad, ktorými by sa mali riadiť tvorcovia obsahu wikipédie (tvorca/dodávateľ obsahu wikipédie sa nazýva wikipedian). Ide hlavne o to, aby boli encyklopedické heslá písané pokiaľ možno v maximálnej miere nezaujato a neutrálne. Cieľom nie je len jeden pohľad na vec, ale nemali by sa tu prejavovať žiadne predsudky. Mala by sa dodržiavať jednotná štandardizácia v pojmoch, obsah hesiel by sa mal riešiť hlavne diskusiou v diskusnom fóre, nie priamo prepisovaním obsahu. Heslá by mali byť písané pokiaľ možno v textovej forme, teda mala by byť dodržaná maximálna jednoduchosť vyobrazenia.

Projekt zastrešuje Wikimedia Foundation, čo je nezisková organizácia, založená pre poskytovanie voľného obsahu elektronickou formou. Zastrešuje okrem Wikipédie aj niekoľko iných projektov: Wiktionary (slovník a tezaurus), Wikibooks (voľne prístupné knihy a manuály), Wikiquote (zbierka citátov), Wikisource (voľne šíriteľné dokumenty) a Meta-Wiki (web určený na koordináciu pre všetky projekty Wikimedia).

Štruktúra hesiel je veľmi jednoduchá a je často prelinkovaná mnohými hypertextovými odkazmi, ktoré vedú k ďalším informáciám - buď v rámci

Wikipedie, prípadne ku externým zdrojom. Mnoho tém je však spracovaných zatiaľ vo forme skeletonu a postupne čakajú na spracovanie.

Vo Wikipedii môžeme vyhľadávať klasickými dvoma spôsobmi. Bud' vyhľadávame bežným full-textovým vyhľadávaním v menu na ľavej lište alebo si môžeme zvoliť prezeranie adresárového stromu. Ecyklopédiu je možné kompletne prehľadávať aj prostredníctvom vyhľadávačov Google a Yahoo.

Wikipedia samozrejme nie je dokonalou encyklopédiou a má mnoho chýb a nejasností. Možno aj spôsob otvorenosti v pridávaní a editovaní obsahu by mohol viesť k určitej forme anarchie, avšak rozhodne je to zaujímavý projekt a oplatí sa ho vyskúšať, prípadne, pokiaľ máme čím prispieť, aj zapojiť sa doň.

Jedným z veľkých problémov je však zaistovanie finančných prostriedkov pre fungovanie Wikipedie, pretože minimálne prevádzkové náklady sú určite nemalé. K tomu slúži možnosť prispieť prostredníctvom darov. Ťažko však povedať, nakoľko je využívaná. To by teoreticky mohlo ohroziť jej existenciu. Ďalším z problematických oblastí je zase aktuálnosť. Wikipedia sa samozrejme v tomto smere nevyrovná špecializovaným spravodajským serverom a dopĺňujú sa skôr heslá, o ktoré má záujem komunita, ktorá Wikipediou navštevuje a tvorí jej obsah. Jej najväčšie pozitívum však je, že je k dispozícii zadarmo.

Na záver treba povedať, že Wikipedia môže byť zaujímavým obohatením alebo doplnkom našej referenčnej knižnice prostredníctvom internetu a určite má pred sebou sľubnú budúcnosť, o čom vlastne svedčí aj jej viacročná história a postupná expanzia. Svedčí to aj o úspechu myšlienky open source v súčasnom komercializujúcom sa svete.

Kolesár, Peter. Wikipedia - encyklopédia s otvoreným obsahom pre všetkých. In Knižnica, 2004, Roč. 5, č. 9, str. 481.

Medzinárodná konferencia v Lučenci a v Salgótarjáne

„Aktuálne otázky knižničných informačných systémov u nás a v zahraničí“ bol názov medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala v Lučenci a v Salgótarjáne (MR) v dňoch 24. a 25. apríla 2006, na ktorej som sa zúčastnila s kolegyňou Juditou Kontárovou. Organizátorom konferencie bola Župná knižnica Bálinta Balassiho v Salgótarjáne, Zväz knihovníckej informatiky a Novohradská knižnica v Lučenci, na ktorej sa zúčastnilo 120 knihovníkov z rôznych miest Slovenska a Maďarska.

Hlavnou témou stretnutia bola informatika, a v rámci toho získanie a spracovanie dokumentov. Prednášali poprední odborníci zo Slovenska a Maďarska, ktorí nás upozornili na teoretické a praktické znalosti knižničných

programov, na smery rozvoja, na aktuálne otázky a na možnosti úspešnej spolupráce.

Začali sme v Lučenci. Po privítaní PhDr. Pavla Urbančoka, riaditeľa Novohradskej knižnice v Lučenci Mgr. Peter Csúsz, prednosta Obvodného úradu v Lučenci slávnostne otvoril konferenciu, a prevzal záštitu nad podujatím. Úvodný príspevok predniesol Róbert Dohányos, riaditeľ sekcie národnostných menšín Ministerstva kultúry SR, ktorý vo svojom príspevku hodnotil súčasný stav maďarskej kultúry na Slovensku a aktuálne otázky slovenského knižničného systému. Odpoveď na otázku „aká bude knižnica budúcnosti“ sme sa dozvedeli od Dr. Pétera Fodora, predsedu Združenia informačných knižničných systémov. O aktuálnych otázkach knižničných informačných systémov v Maďarsku a v zahraničí a o skúsenostiach maďarsko - rumunského katalogizačného systému prednášal Dr. Bakonyi Géza, profesor, vedúci Katedry knižničných vied Univerzity Attilu Józsefa (József Attila Tudományegyetem) v Segedíne. Poobedie patrilo kolegyniam zo Slovenska, keď Priska Joščáková z Krajskej knižnice Ľudovíta Štúra vo Zvolene predstavila nám a našim kolegyniam z Maďarska najrozšírenejší knižnično - informačný systém na Slovensku a Mgr. Alica Kmet'ová, zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici nám predstavila projekt KIS3G Slovensko a národný knižničný program VIRTUA.

Po náročnom dni nám dobre padla prechádzka po pamätihodnostiach Lučenca. Na druhý deň sme sa z Lučenca skoro ráno presunuli do Salgótarjánu, kde sa v Župnej knižnici Bálinta Balassiho konala druhá časť konferencie. Privítala nás riaditeľka knižnice Bódi Györgyné Dr., ktorá nám predstavila „svoju“ knižnicu a po ktorej nasledovalo slávnostné obnovenie a podpísanie spolupráce medzi Novohradskou knižnicou v Lučenci a Župnou knižnicou Bálinta Balassiho v Salgótarjáne. Konferencia pokračovala prednáškou na tému Aká má byť budúca knižničná sústava a o rozvojových smeroch v informatike. Stav a organizácia spracovania regionálnej dokumentácie v Župnej knižnici B. Balassiho a predstavenie integrovaného systému CORVINA boli ďalšie témy konferencie. Po prednáškach nasledovala veľmi zaujímavá exkurzia po knižnici, kde nás sprevádzala pani riaditeľka. No a pre tých, ktorí sme mali na konci dvojdňovej konferencie ešte dostatok síl a energie bola individuálna návšteva baníckeho múzea.

Z konferencie sme odchádzali s novými poznatkami v nádeji, že v blízkej budúcnosti účastníkov podobnej konferencie budeme môcť privítať u nás v Galante.

Pethőová Andrea

Z NAŠICH KNIŽNÍC ...

KULTÚRNE PODUJATIA V GALANTSKEJ KNIŽNICI

V rámci Mesiaca knihy pripravila Galantská knižnica pre svojich čitateľov bohatý program.

Začiatkom mesiaca (02. marca) k nám zavítala v súčasnosti najobľúbenejšia detská spisovateľka Gabriela Futová. Besedy navštívili žiaci prvého stupňa základných škôl z Galanty.

Pre našich potencionálnych čitateľov, žiakov materských škôl, sme pripravili podujatie „Deti čítajú deťom“. Cieľom podujatia bolo vzbudiť záujem o knihy už v útlom veku. Úryvky z kníh predniesli žiaci Základnej školy M. R. Štefánika a pomocou rozprávok doplnené obrázkami sa aktívne zapojili do čítania aj škôlkári.

Pre žiakov Základnej školy Zoltána Kodálya sme zorganizovali besedu s Karolom Fellingerom spojenú s čítaním z jeho diel.

Karol Fellinger je náš regionálny spisovateľ, pochádza z obce Jelka a kedysi bol sám čitateľom Galantskej knižnice. Venuje sa najmä tvorbe pre deti. Žiakov, ktorí predniesli básne odmenil sám spisovateľ so svojou knihou „Fúhárfa“. Okrem detí bola obdarovaná aj knižnica s niekoľkými titulmi jeho diel.

20. marca sa uskutočnila prednáška PhDr. Anny Jonášovej pre študentov Gymnázia v Seredi pri príležitosti 80. výročia narodenia Vojtecha Mihálika.

V dňoch 20.03 - 31.03 prebiehal na detskom oddelení vedomostný kvíz pre čitateľov zo znalosti o oddelení knižnice a fondu „Ako sa vieš orientovať v knižnici“.

Pre študentov stredných škôl (ZSŠOaS, Gymnázium Z. Kodálya) sme pripravili dve prednášky s názvom „História Galanty“. Prednášala Mgr. Hildegarda Pokreis, pracovníčka štátneho archívu v Šali, a do debaty sa aktívne zapojili aj študenti a pedagógovia.

V poslednom marcovom týždni prebehla vo vestibule Galantskej knižnice burza vyradených a darovaných kníh, v ktorej si návštevníci mohli zakúpiť knihu za symbolickú cenu. 28. marca sme ponúkli knihy aj študentom a profesorom vo vestibule Gymnázia v Galante.

Dňa 31. marca sa Galantská knižnica po tretíkrát zapojila do medzinárodného podujatia „Noc s Andersenom“. Program sme otvorili o 18.00 privítaním detských čitateľov a následne sme navštívili Vlastivedné múzeum v Galante, kde bol pre deti pripravený bohatý program. Po návrate sme pokračovali v programe vystúpením mažoretiek, čítaním Andersenových rozprávok, ktoré zahájili študentky Gymnázia J. Matúšku, a neskôr sa do čítania zapojili aj ostatné deti. Program ďalej pokračoval vlastnoručným zhotovovaním masiek, chat-ovaním s účastníkmi ostatných knižníc zapojených do tohto podujatia a individuálnym čítaním. Pre menších účastníkov, ktorí ešte nevedia čítať, sme premietali rozprávky. Každý účastník bol odmenený malou pozornosťou, a touto cestou by sme sa chceli poďakovať našim sponzorom: Szabo Souvenir, Ties International, AGM s. r. o., Pekáreň HM Univerzál, Slovenská sporiteľňa, ČSOB, Ľudová banka a Zdravotná poisťovňa.

Knižnica a čitatelia boli aj v nasledujúcich mesiacoch aktívni. 2. mája sme vyhodnotili súťaž „Ako sa vieš orientovať v knižnici?“ a odmenili šikovných čitateľov. Dôchodcov Domova Patria sme potešili literárnym pásmom ku Dňu matiek (11. máj) a dňa 18. mája sme v spolupráci s materským centrom „Bambul'kovo“ slávnostne otvorili výstavu s názvom „Moja mama je najlepšia na svete“. Výstavu krásnych kresieb si môžete pozrieť ešte do konca júna. Mesiac máj sa končil prednáškami PhDr. Anny Jónášovej o jej knihe „Samuel Neufeld a jeho galantská tlačiareň“ pre študentov všetkých stredných škôl v meste Galanta.

Z príležitosti Medzinárodného dňa detí sme pozvali žiakov Špeciálnej základnej školy na literárno-výtvarnú súťaž „Moja obľúbená rozprávková postava“. Kreslenie bolo o to zaujímavejšie, že deti kreslili na asfalt pred budovou MsKS.

V rámci exkurzií spojených s informatickou prípravou navštívilo Galantskú knižnicu 20 skupín žiakov a študentov základných a stredných škôl v Galante.

Tešíme sa vysokej účasti a záujmu o naše podujatia a veríme, že sa stretneme na ďalších pripravovaných akciách.

Rok 2005 v Mestskej knižnici

Začiatok nového roku nám vždy dáva dostatok priestoru na hodnotenie roka uplynulého. A rok 2005 bol pre našu Mestskú knižnicu v Seredi mimoriadne úspešný. V dnešnej dobe, keď všetci pociťujeme prudký nárast elektronickej komunikácie, je zvlášť potrebné udržiavať a podporovať šírenie informácií a poznatkov aj formou klasických dokumentov, prostredníctvom kníh a časopisov. Iste každý pozná ten krásny pocit, keď si otvorí novú knihu a listuje jej stránkami, priam cíti vôňu tlače a papiera. Ten osobný kontakt s poznaním nemôže predsa nič nahradiť.

Knižničný fond sa rozrástol o mnoho krásnych kníh, ktoré občania venovali knižnici. Sme im za tento dar nesmierne vdáční, knihy ďalej slúžia svojmu účelu a urobia radosť ešte mnohým čitateľom. Veľa nových kníh sme mohli zakúpiť aj vďaka pravidelnému príspevku mesta, ale v tomto roku sa nám podarilo uspieť aj s projektom „Kvalitný fond knižnice“. Na základe tohto projektu nám Ministerstvo kultúry poskytlo dotáciu na nákup kníh vo výške 75.000 Sk. Pri nákupe kníh sa snažíme uspokojiť požiadavky všetkých našich čitateľov, v dospelom aj v detskom oddelení. Za uplynulý rok sme nakúpili vyše tisíc nových kníh. Dúfame, že každý čitateľ si nájde knihu, ktorá ho poteší.

Ale najväčšiu radosť máme z čoraz intenzívnejšej kultúrno-výchovnej činnosti. V marci sa nám po prvý krát podarilo zapojiť do mimoriadne úspešnej medzinárodnej akcie „Noc s Andersenom“. Počas Pirátskej výpravy 14 detí súťažilo a zabávalo sa až do neskorej noci. Prišiel medzi nás spisovateľ pán Ján Navrátil, aj zástupcovia regionálnej televízie Zobor. Deti veľmi potešil pozdravný list priamo z Dánskeho kráľovstva, bolo to ozaj rozprávkové dobrodružstvo. Ale pripravili sme besedy so spisovateľmi aj pre študentov stredných škôl - gymnazisti sa stretli s Dr. Antonom Rákayom a študenti z Obchodnej akadémie zase besedovali so spisovateľkou a novinárkou Evou Siegelovou. Koniec roka bol ozaj bohatý na udalosti, lebo našu knižnicu navštívila v súčasnosti najznámejšia slovenská spisovateľka Táňa Keleová-Vasilková. V príjemnej až domácej atmosfére sme predebatovali rôzne témy, ktoré určite zaujali všetkých prítomných. A MUDr. Anton Rákay sa zase podelil so svojimi bohatými

pracovnými aj osobnými životnými skúsenosťami s besedujúcimi v Klube dôchodcov. O širokom zábere jeho záujmov svedčí aj tá skutočnosť, že vytvoril neopakovateľnú atmosféru v kruhu žiakov 3. ročníka ZŠ Juraja Fándlyho. Deti spoznali aj také tatranské zvieratká, o ktorých predtým nikdy nepočuli.

Činnosť knižnice sme rozšírili aj o divadelné zájazdy pre deti aj dospelých. Najmenší s nami navštívili bábkové divadlo J.Palárika v Trnave ale aj detskú operu Tajomný kľúč v Slovenskom národnom divadle. Záujem dospelých o muzikálové predstavenia sme uspokojili návštevou Bratislavy - Hriešny tanec, Na skle maľované a Nitry - Kabaret.

Takže uplynulý rok bol pre nás bohatý na rôzne aktivity a v tomto duchu by sme chceli pokračovať aj v rokoch nastávajúcich.

Budeme sa snažiť podporovať záujem detí o čítanie a pestovať v nich vzťah ku knihe. Skvalitňovaním knižnično-informačných služieb chceme aj v budúcnosti uspokojovať čo najširší okruh návštevníkov našej mestskej knižnice.

Y.Kayserová

ZAÚJÍMAVOSTI...

Našli rukopis Byronovej básne

V archíve londýnskej univerzity objavili jediný známy rukopis básne lorda Byrona. Našla ho knihovníčka Susan Steadová v knihe Samuela Rogersa vydané v roku 1810. Knihovníčka vedela, že Byron a Rogers sa poznali, preto je presvedčená, že rukopis básne je autentický. Jej témou je priateľstvo a pamäť a na rukopise je dátum 12. apríl 1812. Spomínanú báseň uverejnili o štyri roky neskôr v zbierke.

In: Knižnica - Roč.7 (2006) č.2, str. 11

Objavili list kapitána Cooka

V knižnici v anglickom Brancaster v grófstve Norfolk objavili na zadnej strane istého obrazu list známeho cestovateľa a objaviteľa, kapitána Jamesa Cooka. Informoval v ňom britskú admirality, teda vtedajšie ministerstvo námorníctva, o šťastnom návrate zo svojej prvej výpravy do Austrálie. Dnešná trhová hodnota tejto písomnosti bola odhadnutá na päťdesiat tisíc britských libier.

In: Knižnica - Roč. 6 (2005), č. 5, str. 70

Hitlerova kniha vyvoláva rozruch

Začiatkom roka 2005 sa Hitlerova kniha *Mein Kampf* stala bestsellerom v Turecku, kde od januára do marca predali vyše 50 000 výtlačkov tohto titulu. Táto skutočnosť vyvolala obavy z rastu antisemitských nálad v tejto krajine, ktorá sa od čias otomanského impéria považovala za priateľskú voči židom. Miestni analytici spájajú tento fakt s konfliktom na Blízkom východe a vojnou v Iraku. Napokon pokus dostať túto knihu do kníhkupectiev v susednom Azerbajdžane v decembri minulého roku narazil na prudký odpor miestnych židovských organizácií a vydavateľ a prekladu tamojšia polícia vzala na krátky čas do väzby. Politici a verejná mienka v tejto krajine sa rozchádzajú v názoroch na konanie vydavateľa a následnú reakciu polície.

In: Knižnica - Roč. 4 (2003), č. 3, str. 182

BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ ...

Výročia v 2. polroku 2006

Júl

- 2.7.1961 + ERNST HEMINGWAY - americký spisovateľ (1954 NC)
- 2.7.1566 + NOSTRADAMUS - franc. prozaik, astronóm
- 2.7.1921 * LSDISLAV BEŇO - slovenský prozaik
- 8.7.1621 * JEAN DE LA FONTAINE - francúzsky básnik
- 10.7.1871 * MARCEL PROUST - franc. prozaik
- 11.7.1856 + JOSEF KAJETÁN TYL - český spisovateľ, dramatik
- 12.7.1876 * IVAN KRASKO - slovenský básnik, predstaviteľ moderny
- 15.7.1871 + JÁN CHALUPKA - slovenský dramatik a prozaik
- 18.7.1811 * WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY - angl. románopisec, popredný predstaviteľ kritického realizmu
- 19.7.1896 * ARCHIBALD JOSEPH CRONIN - škótsky spisovateľ
- 24.7.1916 * JOHN D. MacDONALD - americký spis. detektívnych románov
- 26.7.1856 * GEORG BERNARD SHAW - írsky dramatik (1925 NC)
- 27.7.1841 + MICHAIL JURIEVIČ LERMONTOV - ruský básnik, dramatik, prozaik
- 30.7.1941 * ANDREJ SLIACKY - slovenský prozaik

August

- 4.8.1896 * JÓZSEF LENGYEL - maďarský spisovateľ
- 7.8.1921 + ALEXANDER ALEXANDROVIČ BLOK - ruský básnik
- 9.8.1906 * TERÉZIA DÁVIDOVÁ - maďarská spisovateľka žijúca na Slovensku

- 13.8.1946 HERBERT GEORGE WELLS - anglický spisovateľ, je považovaný za zakladateľa science fiction
- 14.8.1956 + BERTOLT BRECHT - nemecký básnik, dramatik a publicista
- 14.8.1866 + KAROL KUZMÁNY - slovenský národný buditeľ, básnik, prozaik a prekladateľ
- 15.8.1771 * sir WALTER SCOTT - škótsky básnik a románopisec
- 17.8.1916 + SVETOZÁR HURBAN VAJANSKÝ - slovenský spisovateľ a publicista
- 19.8.1936 + FREDERICO GARCIA LORCA - španielsky básnik a dramatik
- 20.8.1901 * QUASIMODO SALVATORE - taliansky básnik (NC 1959)
- 20.8.1941 * JÚLIUS SATINSKÝ - slovenský prozaik a dramatik, herec
- 22.8.1891 + JAN NERUDA - český básnik a prozaik
- 23.8.1851 * ALOIS JIRÁSEK - český spisovateľ
- 27.8.1871 * THEODORE DREISER - americký spisovateľ
- 31.8.1941 + MARINA CVETAJEVOVÁ - ruská poetka

September

- 4.9.1976 + LADISLAV NOVOMESKÝ - slovenský básnik, publicista, politik
- 4.9.1989 + GEORGES SIMENON - belgický spisovateľ, autor detektívnych príbehov s postavou komisára Maigret
- 12.9.1921 * STANISLAW LEM - poľský prozaik, publicista
- 12.9.1981 + EUGENIO MONTALE - taliansky básnik (NC 1975)
- 14.9.1851 + JAMES FENIMORE COOPER - americký prozaik, autor dobrodr. románov z prostr. amerických indiánov a zálesákov
- 14.9.1321 + DANTE ALIGHIERI - taliansky stredoveký básnik
- 15.9.1921 * IVAN BUKOVČAN - slovenský dramatik a scenárista
- 22.9.1811 * MICHAL MILOSLAV HODŽA - štúrovský básnik
- 23.9.1901 * JAROSLAV SEIFERT - český básnik (NC 1984)
- 24.9.1896 * FRANCIS SCOTT FITZGERALD - americký spisovateľ
- 26.9.1931 * MARÍNA ČERETKOVÁ-GÁLLOVÁ - slov. prozaička
- 26.9.1976 + JÁN ČAPLOVIČ - významný slovenský bibliograf, literárny historik a knihovník
- 28.9.1891 + HERMAN MELVILLE - americký prozaik, básnik, esejista

Október

- 3.10.1976 + JURAJ VÁH - slovenský prozaik
- 3.10.1916 * JAMES HERIOT - britský spisovateľ
- 3.10.1901 * FRANTIŠEK HALAS - český básnik

- 4.10.1431 * FRANCOIS VILLON - francúzsky básnik
 9.10.1936 * ĽUBOMÍR FELDEK - slovenský spisovateľ
 12.10.1896 * EUGENIO MONTALE - taliansky básnik (NC 1975)
 15.10.1926 * ED McBAIN - americký spisovateľ detektívok
 19.10.1901 * ĽUDO MISTRÍK-ONDREJOV - slovenský spisovateľ
 19.10.1936 * VINCENT ŠIKULA - slovenský spisovateľ
 24.10.1796 * ŠTEFAN MOYZES - slovenský národný buditeľ, publicista a politik
 25.10.1996 + VLADIMÍR MINÁČ - slovenský prozaik a esejista
 28.10.1791 * JÁN CHALUPKA - slovenský spisovateľ

November

- 3.11.2001 + VOJTECH MIHÁLIK - slovenský básnik a prekladateľ
 5.11.1836 + KAREL HYNEK MÁCHA - český básnik
 8.11.1921 + PAVOL ORSZÁGH HVIEZDOSLAV - slovenský spisovateľ
 10.11.1891 + JEAN-NICHOLAS ARTHUR RIMBAUD - francúzsky básnik (symbolizmus), jeden z tzv. prekliatych básnikov
 11.11.1926 * NOAH GORDON - jeden z najúspešnejších amerických spisovateľov súčasnosti
 11.11.1821 *FIODOR MICHAJLOVIČ DOSTOJEVSKIJ - ruský spisovateľ
 15.11.1916 + HENRYK SIENKIEWICZ - poľský prozaik (1905 NC)
 16.11.1806 *KAROL KUZMÁNY - slovenský spis. priekopník slovenskej prekladovej literatúry
 19.11.1711 * MICHAEL VASILIEVIČ LOMONOSOV - ruský básnik, jeden zo zakladateľov ruského klasicizmu
 23.11.1916 + JACK LONDON - americký prozaik, dramatik, esejista
 27.11.1951 + BOŽENA SLANČÍKOVÁ TIMRAVA - slovenská prozaička
 28.11.1881 * STEFAN ZWEIG - rakúsky prozaik, esejista, básnik

December

- 1.12.1836 + JOZEF IGNÁC BAJZA - slovenský spisovateľ a dramatik
 1.12.1941 * MARIANA GRZNÁROVÁ - slovenská prozaička pre deti
 9.12.1946 * DUŠAN MITANA - slovenský spisovateľ
 10.12.1821 * NIKOLAJ ALEXEJEVIČ NEKRASOV - ruský básnik a prozaik
 10.12.1866 * DUŠAN MAKOVICKÝ - tolstojovec, prekladateľ ruskej lit.
 10.12.1936 + LUIGI PIRANDELLO - taliansky dramatik a prozaik (1934 NC)

- 12.12.1821 * GUSTAV FLAUBERT - francúzsky spisovateľ
 21.12.1866 * ISTVÁN TÖMÖRKÉNY - maďarský prozaik, etnograf,
 21.12.1926 * ARNOŠT LUSTIG - český spis. a publicista svetového významu, autor celej rady diel s tematikou holokaustu
 24.12.1901 * ALEXANDER ALEXANDROVIČ FADEJEV - ruský prozaik
 26.12.1891 * HENRY MILLER - americký prozaik
 27.12.1896 * LOUIS BROMFIELD - americký spisovateľ, prozaik
 29.12.1926 + RAINER MARIA RILKE - rakúsky básnik a prozaik
 29.12.1976 * MICHAL HVORECKÝ - slovenský spisovateľ
 29.12.1926 + REINER MARIA RILKE - rakúsky básnik a prozaik

Edičná činnosť Galantskej knižnice v roku 2005

- Štatistický prehľad verejných knižníc okresu Galanta za rok 2004 (Gálusová)
- Knižnícky obzor 1,2/2005 (Gálusová)
- Ján Navrátil. Personálna bibliografia (Kontárová)
- František Kele. Personálna bibliografia (Kontárová)
- Fotoklub Galanta. Regionálna bibliografia (Kontárová)
- Okres Galanta v tlači. Neperiodické dokumenty 2002-2003. Regionálna bibliografia (Fajnorová)
- Galantská knižnica. Informačný leták (Pethőová)
- Zoznam periodickej tlače v Galantskej knižnici (Pethőová)
- Táňa Vasilková-Keleová. Bibliografický leták (Kontárová)
- Pavel Dvořák. Výberová personálna bibliografia (Fajnorová)
- Elena Maróthy-Šoltéssová. Bibliografický leták (Fajnorová)
- József Attila. Bibliografický leták (Kontárová)
- Thomas Mann. Bibliografický leták (Jamrišková)
- Ľudovít Štúr. Bibliografický leták (Fajnorová)

O B S A H

PRIPOMÍNAME SI...

- Karol Kuzmány 1
- George Bernard Shaw 3
- Z regionálnej kartotéky: Alfonz Talamon 5

INFORMUJEME...

- Nové logo Galantskej knižnice 5
- Národná knižnica Litvy 6
- Wikipedia-encyklopédia s otvoreným obsahom... 9
- Medzinárodná konferencia v Lučenci a v Salgótarjáne 11

Z NAŠICH KNIŽNÍC...

- Kultúrne podujatia v Galantskej knižnici 13
- Rok 2005 v Mestskej knižnici v Seredi 15

ZAÚJÍMAVOSTI...

- Našli rukopis Byronovej básne 16
- Objavili list kapitána Cooka 16
- Hitlerova kniha vyvoláva rozruch 17

BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ...

- Významné výročia v 2. polroku 2006 17
- Edičná činnosť Galantskej knižnice v r. 2006 20